

Credința și fapta

Foaie duminicală a parohiei "Toma Cozma"

***Hristos a înviat
din morți, cu
moartea pe
moarte călcând și
celor din
mormânturi viață
dăruindu-le !***

**Puterea Învierii este
ascunsă în Cruce, iar
slava Crucii se arată
în lumina Învierii,
după cum lacrimile
pocăinței se
transformă, prin
iertare, în lacrimi de
bucurie.**

Înalt Prea Sfințitul Mitropolit
Daniel
Pastorală de Sf. Pasti 2003

Hristos a înviat !

EVANGHELIA DIN NOAPTEA ÎNVIERII

Matei 28,1-16

După ce a trecut sâmbăta, când se luminează de ziua întâi a săptămânii (*Duminică*), a venit Maria Magdalena și cealaltă Marie, ca să vadă mormântul.

Și iată, s-a făcut cutremur mare, că îngerul Domnului, coborând din cer și venind, a prăvălit piatra și ședea deasupra ei.

Și înfățișarea lui era ca fulgerul și îmbrăcămintea lui albă ca zăpada.

Și de frica lui s-au cutremurat străjerii și s-au făcut ca morți.

Iar îngerul, răspunzând, a zis femeilor: Nu vă temeți, că știu că pe Iisus cel răstignit Îl căutați.

Nu este aici; căci s-a sculat precum a zis; veniți de vedeți locul unde a zăcut.

Și degrabă mergând, spuneți ucenicilor Lui că s-a sculat din morți și iată va merge înaintea voastră în Galileea; acolo Îl veți vedea. Iată v-am spus vouă.

Iar plecând ele în grabă de la mormânt, cu frică și cu bucurie mare au alergat să vestească ucenicilor Lui.

Dar când mergeau ele să vestească ucenicilor, iată Iisus le-a întâmpinat, zicând: Bucurați-vă! Iar ele, apropiindu-se, au cuprins picioarele Lui și I s-au închinat.

Atunci Iisus le-a zis: Nu vă temeți. Duceți-vă și vestiți fraților Mei, ca să meargă în Galileea, și acolo Mă vor vedea.

PROGRAMUL SLUJBELOR ÎN SĂPTĂMÂNA LUMINATĂ

- ❖ Duminică 27.04.2003 ora 12.00
Vecernia Paștilor – Învierea a doua
În cadrul acestei slujbe se va citi Sf. Evanghelie în mai multe limbi
- ❖ Luni 28.04.2003 – ora 8.00
Utrenia, Ceasurile și Sf. Liturghie.
- ❖ Marți 29.04.2003 – ora 8.00
Utrenia, Ceasurile și Sf. Liturghie.
(Pe parcursul acestor slujbe, preotul va pregăti pentru păstrare Sfintele Taine pentru bolnavi, din care se va face împărtășanie peste tot anul).
- ❖ Vineri 2.05.2003 – ora 8.00
Slujbe de **pomeniri pentru morți** din parohia noastră la cimitirul Sf. Treime.
- ❖ Sâmbătă 3.05.2003 – ora 18.00
VECERNIA HRAMULUI PAROHIEI
**Vă invităm cu drag să participați
la sărbătoarea noastră !**

Cum serbăm Sfintele Paști și Săptămâna Luminată

- ❖ Cel dintâi și cel mai impresionant eveniment este Slujba Învierii, din noaptea de Paști, pentru care creștinii se pregătesc în mod special, printr-o curățenie deosebită a caselor, și a hainelor, dar și o igienă a corpului, vrând să arate și în exterior lepădarea de “omul cel vechi”
- ❖ Pregătiți astfel, creștinii vin în sâmbăta Paștilor, în preajma miezului nopții, cu lumânări în mână, pe care le aprind de la lumânarea preotului, atunci când acesta le adresează chemarea “Veniți de luați lumină !”
- ❖ Urmează “Slujba Învierii”, oficiată de preot în afara clădirii bisericii, arătând că Sfânta Înviere este un eveniment care nu se adresează doar creștinilor, ci tuturor oamenilor, întregii Creații, are un caracter universal – “mergând, propovăduiți la toate neamurile” – este trimiterea pe care o face Mântuitorul către apostoli.
- ❖ Creștinii asistă cu atenție și evlavie la citirea Evangheliei Învierii, ținând lumânări aprinse în mână, după care, la momentul convenit, după cântarea preotului, cântă cu toții : **“Hristos a înviat din morți, cu moartea pe moarte călcând și celor din mormânturi viață dăruindu-le”**. Acesta este *imnul pascal*, rugăciunea cea mai rostită în Săptămâna Luminată, înlocuind până la Înălțarea Domnului rugăciunea “Împărate Ceresc”, chiar și în cadrul rugăciunilor personale de dimineață și seară.
- ❖ Aceeași rugăciune se rostește sau se cântă la începutul fiecărei mese (dimineață, prânz, sau seară), precum și atunci când trecem prin fața unei biserici sau troițe în Săptămâna Luminată, înlocuind chiar și rugăciunea minții sau a inimii: “Doamne, Iisuse Hristoase..”
- ❖ La încheierea Slujbei Învierii oficiată afară, preotul inaugurează salutul creștin pentru această perioadă, zicând: **Hristos a înviat !** Creștinii îi răspund: **Adevărat a înviat !** Acest salut devine universal, fiind folosit de creștini în locul celorlalte formule de salut, până la Înălțarea Domnului.
- ❖ După salut, preotul împreună cu creștinii intră în clădirea bisericii, unde se oficiază Sfânta Liturghie. Intrarea este însoțită de un scurt dialog la ușa bisericii, prin care se arată Biruința asupra Iadului: “Deschideți, voi porțile voastre și vă ridicați porțile cele veșnice și va intra Împăratul Slavei...” (Psalm 23,7-10). – De observat că același psalm 23 este inclus între rugăciunile pe care creștinul este dator să le rostească înaintea primirii Sfintei Împărtășanii, ca semn al reflectării Sfintei Învieri în viața personală.
- ❖ Prin Tradiție, la slujba Sfintei Liturghii din biserică, *au privilegiul de a participa doar creștinii, păgânii și necredincioșii plecând acasă, fără a avea posibilitatea de a primi celelalte bucurii și binecuvântări pascale. Pentru ei însă creștinii se vor ruga la Liturghie* pentru ca “Dumnezeu să le descopere evanghelia dreptății și să-i unească cu sfânta Sa Biserică, să-i apere, să-i păzească să le fie milostiv și să-i mântuiască”.
- ❖ *Slujba din Noaptea de Paști se încheie cu rugăciunea și binecuvântarea pentru carnea, brânza, ouăle, pasca și cozonacul pe care creștinii le-au adus frumos așezate și ornate în coșulețe sau prosoape țesute de mână cu motive naționale.*
- ❖ Prima masă pascală este organizată de creștini imediat după întoarcerea de la Slujba Învierii, cântând cu toată familia, sau rostind imnul pascal și începând masa cu gustarea din produsele binecuvântate la Biserică.
Duminica Învierii este singura din an în care este permis creștinilor să se odihnească până la prânz, din pricina privegherii de noapte.
- ❖ Serbarea continuă apoi prin participarea la Slujba Vecerniei din ziua de Paști numită în popor “Învierea a Doua”, prilej cu care biserica este împodobită deosebit, iar creștinii vin cu “haine noi”. Dacă la sfârșitul slujbei din noaptea de Paști preotul salută pe fiecare creștin cu *Hristos a înviat !*, aceștia răspunzând “Adevărat a înviat”, la sfârșitul Vecerniei, creștinii sunt cei care salută primii pe preot, ca semn al faptului că Învierea a găsit ecou în inimile lor.
Prin citirea evangheliei în mai multe limbi ni se aduce aminte de privilegiul de a fi putut participa la liturghia din noaptea de Paști dar și de datorita de a vesti Învierea către toți oamenii.
- ❖ Sfânta Liturghie se oficiază și în ziua a doua și a treia de Paști. Toată slujba este însă mult scurtată de rânduiala specială a Paștilor. În ziua a treia de Paști, pe parcursul desfășurării slujbelor religioase, preotul, în altar, pregătește Sfintele Taine, Sfânta Împărtășanie, ce se va păstra în altar pe parcursul întregului an. Această Împărtășanie este destinată spre a fi administrată, *în situații de urgență, doar bolnavilor și nu creștinilor care doresc să se împărtășească fără a participa la Sfânta Liturghie*
- ❖ De ce slujbele la Paști sunt mai scurte ? Desigur și pentru a compensa ostenele Postului Mare, dar de fapt Biserica ne oferă posibilitatea de a face Liturghia lucrătoare, respectiv de a cerceta pe cei care nu se pot bucura de Sfânta Sărbătoare. Pentru acest motiv, creștinii fac vizite părinților și fraților, rudelor și prietenilor,

vecinilor, dar și celor însingurați pe care nu-i vizitează nimeni, sau celor din spitale, interesându-se de situația lor. *Pentru acest motiv* Paștile se serbează trei zile ! Nu doar pentru confortul și odihna noastră !

- ❖ În toate aceste vizite peste tot trebuie să fie prezente pasca, cozonacul și ouăle roșii și florile, ca simbol al bunătăților și frumuseților ce ne vin prin Înviere.
- ❖ În Vinerea Luminată se serbează Izvorul Tămăduirii. Serbarea se face diferențiat în funcție de zonă și obiceiuri. La noi în Parohie, vizita creștinilor continuă la mormintele celor răposați. Astfel, dacă în noaptea de Paști am pus o lumină pe mormintele părinților și moșilor noștri, în această zi, dar mai ales în ziua de luni după Săptămâna Luminată, suntem chemați să oferim ceva spre pomenirea lor.
- ❖ În toată Săptămâna Luminată ușile împărătești (principale) de la altarul bisericii, care au fost scoase din ușori în noaptea de Paști, rămân așa, ca simbol al faptului că prin Înviere ni s-au deschis larg porțile cerului.
- ❖ Fiind o perioadă de mare bucurie, toate slujbele suferă transformări majore în această

direcție, chiar și slujba înmormântării are o rânduială specială. Nu sunt recomandate a se citi canoanele de pocăință, rugăciunile pentru diferite nevoi sau probleme personale, nu se citește din Psaltire, nu se fac metanii, nu se stă în genunchi. Creștinii pot citi acatistul Sfintei Învieri sau Canonul Paștilor.

- ❖ Este însă necesar ca la orice rugăciune și cu orice prilej să se rostească sau să se cânte *Imnul Pascal: Hristos a înviat din morți cu moartea pe moarte călcând și celor din mormânturi viață dăruindu-le !*
- ❖ Se consideră un păcat a posti în zilele de Paști ! În Săptămâna Luminată nu se postește, nu se plânge pentru vreo întristare, ci dimpotrivă este recomandat a ne purta în haine de sărbătoare. E și motivul pentru care, în comunitățile sătești se organizau diverse manifestări mondene: baluri, bâlci, diverse festivități și manifestări culturale. Din păcate, astăzi astfel de manifestări sunt tot mai mult reduse la tăcere de vacarmul barurilor și al discotecilor în care totul este numai trup și nimeni nu mai îndrăznește a se gândi la bucuriile spirituale !

AȘA SE APRINDE SFÎNTA LUMINĂ LA IERUSALIM LA PAȘTILE ORTODOXE

Istorisire a unui martor ocular

Când am fost la Ierusalim în anul 1974, am slujit Prohodul Mântuitorului, cu Patriarhul Benedict, ce avea 97 de ani, în Vinerea Sf. Paști. Prohodul s-a terminat aproape de ziuă în Sâmbăta Sf. Paști. Iar când citește Evanghelia: "...Și au pecetluit Mormântul împreună cu custodia", atunci intră armata în Biserică și se duce și stinge cele 40 de candelă de aur de la Sf. Mormânt (ce are 3,5 m lungime și 2,5m lățime) și pun pecetea. Preoții au pus deja vată în strat foarte gros acolo, ca atunci când va veni Lumina s-a ia și s-o dea aprinsă la popor. Vine armata și pune 3 sigilii pe ușa Sf. Mormânt, am văzut cu ochii aceasta. Pe urmă s-au stins cele 2770 de candelă din tot Mormântul, căci cele 40 de aur sunt în Sf. Altar, unde este piatra pe care a fost pus trupul lui Iisus.

Sf. Mormânt are mai multe Altare: armenii și monofiziții și maroniții au altarele lor. Sâmbăta dimineața s-au stins toate candelăle și la Mormântul Domnului și la Golgota, peste tot. Rămân călugări de strajă, căci Biserica are multe odoare, se închide Biserica și se duc toți acasă după Prohod, până sâmbăta la orele 11. Armata este de mare folos, te întreabă: Ești ortodox, treci aici ! Ești catolic, ai alt loc, etc. Fiecare religie cu locul ei. Fiecare are în mână câte un smoc de 33 de lumânări, atâtea ani câți a avut Domnul Iisus.

Pe la orele 12, la amiază, vine și Patriarhul, desculț și cu capul gol, îmbrăcat într-o cămașă albă de mătase cu mânecă largă. Lumânările, cele 33, sunt lipite între ele și au pictată Învierea lui Hristos pe ele. Patriarhul este controlat de armată în fața a mii de oameni, ca nu cumva să aibă ceva de aprins După aceea, episcopii îl îmbracă. Stiharul alb rămâne pe el și îl îmbracă cu toate veșmintele de Patriarh. Patriarhul se roagă în 3 limbi: "Să ne rugăm să vie Sf. Lumină ! "Arabii strigă, bat din palme, aclamă.

Patriarhul este ținut de diaconi, atunci când cade în genunchi și ține rugăciunea lui cam o jumătate de oră, iar când se termină rugăciunea de chemare a Sfintei Lumini, numai ce auzi în Biserică: "Kirie eleison, Gospodî pamilui, Doamne miluiește " - fiecare strigă în limba lui. Când a ajuns Vecernia la cântarea "Lumină lină a sfintei slave a Tatălui ceresc..." , a intrat un nor azuriu albastru în Biserică, la care nu te puteai uita, că te orbea. Din nor a fulgerat de 3 ori, un fulger a trecut peste Catapeteasmă (Iconostas), s-a dus lin, drept la mormântul lui Hristos, când a atins piatra de pe Sf. Mormânt, toată vata de pe el s-a aprins și toate candelăle s-au aprins singure. La cei din balcoanele de sus li s-au aprins singure lumânările în mâini. Patriarhul a chemat armata, care a rupt sigiliile și când s-a deschis ușile de la Sf. Mormânt, înăuntru era parcă un cuptor mare cu foc, o văpaie albastruie albă.

Lumina aceasta a învierii se aprinde numai ala Paștile ortodoxe. Lumina sfântă s-a aprins la 14 aprilie 1974, în Sâmbăta de Paști la orele 13.30. Se cântă acum "*Hristos a înviat*" în toate limbile pământului. Lumina este imaterială, timp de 2 minute dai pe față cu ea și nu te arde.

Lumina aceasta, ce vine singură din ceruri în Sâmbăta Paștilor este *Lumina cu care Hristos S-a coborât la iad* , cum zice profetul Isaia: "Cei ce ședeau în întuneric vor vedea lumină mare".

Lumina de Paști este simbolul Învierii. Cuvântul este foarte des folosit în toată rânduiala Slujbei Învierii. Are o forță și o înrâurire aparte asupra sufletului credinciosului. Mai mult ca oricare, ne umple de simțământul prezenței și iubirii lui Dumnezeu. *Lumina Paștilor – siguranța vieții !* Creștinii știu aceasta și își pregătesc din timp lumânarea de Paști, de obicei din ceară curată, pe care o păstrează la un loc de cinste în casă, pe tot parcursul anului, aprinzând-o în caz de mare nevoie și de calamitate, când sunt stăpâniți de frică sau de tristețe mare, când este în pericol pacea și armonia familială.

Este de asemenea obiceiul de a purta Sfânta Lumină de Paști acasă, mergându-se cu lumânarea aprinsă, apoi se aprind cu ea candelă sau toate candelile și se păstrează această lumină cât mai mult, mai ales în timpul Săptămânii Luminate.

Carnea și brânza sunt asemănate cu jertfele plăcute lui Dumnezeu din Vechiul Testament, fiind asociate și cu sacrificarea vițelului celui gras la întoarcerea Fiului Risipitor. Mielul prezent în zi de paști pe masa creștinului, este o prezență a vechii tradiții evreiești, conform căreia casa este protejată de sângele mielului pascal (Ieșire, 12, 3-11), dar mai ales face aducere

- ❖ Ca semn că participarea la Slujba Învierii are ca efect bunăvoința pacea și armonia familială, există un obicei încărcat de simboluri: după întoarcerea de la slujbă, gospodina casei pune un ou roșu într-un castron sau vas cu apă, în care toți membrii familiei, în ordinea vârstei începând de la cel mai mare, își umezesc mâinile și fața (ca o spălare rituală) și lasă câte un bănuț în apă. Cel mai mic din familie oferă pe rând prosopul celorlalți, iar apoi duce apa la o plantă, sau la o floare, beneficiind de oul roșu și bănuții din vas.

...Unde-ți este, moarte, boldul ? Unde-ți este iadule biruința ? Înviat-a Hristos și tu ai fost nimic. Sculat-a S-a Hristos și au căzut diavoli. Înviat-a Hristos și se bucură îngerii. Înviat-a Hristos și viața stăpânește ! Înviat-a Hristos și nici un mort nu este în groapă; că Hristos, sculându-se din morți, începătură celor adormiți S-a făcut. Lui se cuvine slava și stăpânirea în vecii vecilor. Amin.

Sfântul Ioan Gură de Aur – Cuvânt pascal

CÂTEVA SEMNIFICAȚII PASCALE

aminte de Jertfa de pe Cruce a Mântuitorului care *ca un miel spre junghiere s-a adus și ca o oaie fără de glas înaintea celor ce o tund, așa nu și-a ridicat glasul Său* (Isaia 53, 7-8).

Oul roșu adus la Paști reprezintă un simbol străvechi întâlnit și la alte popoare antice, dar având aceeași semnificație: simbolul vieții. După tradiție, lângă Cruce, Fecioara a pus un coș cu ouă, care s-au înroșit la scurt timp datorită sângelui curs din rănilor Răstignitului. Interesant de observat este faptul că ouă se aduc spre binecuvântare și la prima slujbă de pomenire pentru morți în perioada pascală - Moșii de Iarnă, înainte de săptămâna Brânzei, dar fără a fi înroșite sau colorate.

Cozonacul este preparat din făină de grâu, dospită cu drojdie și frământată în mod deosebit, cu multe ingrediente adăugate după un anumit "tipic". Grâul este simbolul Jertfei: *Dacă grăuntele de grâu, când cade în pământ, rămâne singur; iar de va muri, aduce multă roadă* (Ioan 12, 24). Drojdia este simbolul credinței, *aluatul puțin, care dospește toată frământătura* (Luca 13, 20); prin credință, sufletul omenesc crește, se mântuiește. Prin culoarea sa, cozonacul este pâinea în care se reflectă lumina Învierii, este pâinea înnobilită de binecuvântarea pascală. De aceea se depune atâta efort ca să arate cât mai frumos cozonacul !

Pasca, un alt produs specific pascal, ar putea fi un simbol pentru bunătățile viitoare. De aceea, gustul și aromele sale sunt întotdeauna tratate cu toată atenția. Este formată dintr-un colac mare (simbolul inelului, al veșniciei), având pe mijloc o cruce, semnul Fiului Omului, dar poate fi și un "X", respectiv, litera cu care începe cuvântul Hristos în limba greacă, iar golurile rămase sunt pline cu o compoziție foarte aromată, care parcă ne îndeamnă: *gustați și vedeți că bun este Domnul !* (Psalm 33, 8).